

**Til medlemmer, suppleanter m.fl. af
Vordingborg Kommunes Miljøråd**

Sagsnr.: 21-101812

Afdeling for Byg Land og Miljø

Sagsbehandler
Mads Brinck Lillelund
55 36 24 18
mkld@vordingborg.dk

8. december 2022

Referat fra møde i Vordingborg Kommunes Miljøråd 21. nov. 2022

Til stede: Anders J. Andersen (formand, Vordingborg Kommune), Eva Sommer-Madsen (næstformand, Vordingborg Kommune), Jan Nielsen (Danmarks Kano og Kajakforbund), Martin Vestergaard (Danmarks Naturfredningsforening), Flemming Pagh Jensen (Dansk Ornitologisk Forening), Bo Kayser (Dansk Ornitologisk Forening), Bjarne Nielsen (Friluftsrådet), Tommy Clausen (Danmarks Sportsfiskerforbund), Rolf Hoelgaard (sekretariatet, Vordingborg Kommune), Rasmus Kaarsberg Friis Scharling (gæst, Vordingborg Kommune) og Mads Brinck Lillelund (referent, Vordingborg Kommune).

Afbud: Johnny Andersen (Danmarks Jægerforbund), Torben Hviid (Naturstyrelsen), Jette Stauner (sekretariatet, Vordingborg Kommune), Katrine Ohm Dietrich (Biosfære Møn, Vordingborg Kommune), Jesper Øbo Johansen (Dansk Landbrug Sydhavsørerne) og Nicolai Oxholm Tillisch (Dansk Skovforening).

Referat

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt, og Anders fortalte at Museet har meddelt de stopper i Miljørådet, men gerne stiller op i udvalgte emner, der vedrører fredede fortidsminder, arkæologi el. lign.

2. Referat fra møde i Miljørådet d. 3. oktober 2022

Referatet er blevet skriftligt godkendt.

3. Erfaringer fra naturens dag 2022

Bo Kayser fortalte om erfaringerne fra 2022, og opfordrede til at andre foreninger eller organisationer deltager i 2023. Gerne i et fælles arrangement med DN, hvor der findes en fælles lokation. Jo flere foreninger ved samme arrangement, jo flere deltagerne kan der forventes.

Naturens dag afvikles over en uge (<https://www.naturesdag.dk/>). Mere end 205.000 børn og voksne var med i uge 36 i 2022, og fejrede naturen med mere end 360 arrangementer fordelt i hele Danmark. Hele 138.000 børn fra skoler og dagtilbud var ude i naturen i løbet af Naturens Uge 2022.

Det blev besluttet at alle medlemmerne af rådet overvejer en deltagelse i 2023, og så drøfter vi det igen på mødet i marts næste år.

Næste gang Naturens Dag afholdes er den 4. – 10. september 2023.

4. Grøn omstilling – Klimaplan 2020

Anders Andersen fortalte om den plan Kommunalbestyrelsen nu har besluttet. Pga. strømsvigt blev der fremvist initiativer i skæret af tændte mobilere og stearinlys. Der er i kommunen arbejdet med emnet i mange år forud for vedtagelsen af denne plan. F.eks. er der tidligere udarbejdet en energiplan.

Det overordnede formål med planen er at nedbringe CO2-udledningen i Vordingborg Kommunes geografi. Der skal arbejdes hen mod en 70% reduktion i 2030, og CO2-neutralitet i 2050.

I vores kommune har vi store biogasanlæg, og mange solceller, så vi er mht. energiforsyning godt med i forhold til at nå de opsatte mål.

Især gennemgik Anders indsatskataloget fra det udsendte materiale, som gengives her:

Indsatskatalog Klimaplan 2022 – DK2020 - Grøn omstilling Vordingborg Kommune

	Kommunen, som virksomhed	Kommunen, som ejer af forsyningsselskaber	Kommunen, som myndighed	Kommunen, som facilitator, formidler, partner mv.
Energiforsyning <i>Målsætning:</i> <i>CO2-neutralitet 2030</i>	E1: Udfasning af fossilt brændsel i kommunale bygninger. (Igangværende - 2025) E2: 2% årlig reduktion i energiforbruget fra el og varme. (Igangværende og løbende indsats (2050))	E3: CO ₂ -neutralitet i Vordingborg Fjernvarme. (Igangværende - 2030) E4: Udvidelse af Vordingborg Fjernvarme. (Igangværende – 2028) E5: Nye fjernvarmeområder. (2023-2028)	E6: Udarbejdelse af ny Strategisk Energiplan (Varmeplan). (2022) E7: Afvikling af fossilt brændsel gennem byfornyelse. (2023-2025) E8: Planlægning for VE-anlæg (solceller og vindmøller). (2022-2023)	E9: Partnerskabsaftaler med energiproducenter. (2022) E10: Formidling og kampagner. (Igangværende og (2050)) E11: Borgerinddragelse om planlægning for store VE-anlæg. (2022-2023)
Transport <i>Målsætning:</i> <i>25% reduktion i 2030 i forhold til 1990.</i> <i>CO2-neutralitet 2050</i>	T1: Omstilling af de kommunale køretøjer. (Igangværende – 2030) T2: Etablering af ladestandere ved kommunale bygninger. (2023-2024)	T3: Reduktion af CO ₂ -udledning fra den kollektive transport. (Igangværende – 2030) T4: Reduktion af CO ₂ -udledningen fra affaldsindsamling. (Igangværende – 2030)	T5: Omstilling af kommunale kørselsordninger (Skolebuskørsel mv.). (Igangværende – 2030) T6: Udbud af ladestandere på kommunalt ejet arealer. (2023-2030) T7: Planlægning for PtX-virksomheder på Vordingborg Havn. (2022-2024) T8: Mobilitetsplan. (2023)	T9: Formidle kampagner om grøn mobilitet mv. overfor borgere. (2023-2030) T10: Lokal anvendelse af biobrændsel fra lokale PtX-virksomheder. (2024-2026)
Landbrug og arealanvendelse <i>Målsætning:</i> <i>65% reduktion i 2030 i forhold til 1990.</i> <i>CO2-neutralitet 2050</i>	L1: Omlægning af kommunalt ejet arealer. (Igangværende – 2025)	Ingen	L2: Revision af kommuneplanen og arealanvendelse. (2022) L3: Omlægning af kulstofrige lavbundsarealer. (2022-2050) L4: Ny natur og skovrejsning. (Igangværende og 2050)	L5: Formidle kampagner om grøn omstilling mv. overfor landbruget (Igangværende og løbende indsats (2050)) L6: Tiltrækning af "grønne" virksomheder. (Igangværende og løbende indsats (2050))
Supplerende indsats	S1: Vild med vilje. (Igangværende og løbende indsats (2050)) S2: Bæredygtigt byggeri. (Igangværende og løbende indsats (2050))	S3: Affaldssortering og håndtering. (Igangværende og løbende indsats (2050))	S4: Grøn Pulje til klimatiltag. (2022-) S5: Projektet Plan22+: grøn omstilling gennem lokalplanlægning. (2023-2025) S6: Indgå i samarbejdet "grøn omstilling Sjælland". (2022-2023)	S7: Udbredelse af arbejdet med udnævnelsen som biosfæreservat. (Igangværende og løbende indsats (2050))

På transportområdet er det mere tvivlsomt om vi kan nå de opsatte mål, og endnu mere svært bliver det på landbrugsområdet, hvor vi også skal have hjælp fra forskningen til de gode løsninger.

Det udsendte materiale kan genfindes på kommunens hjemmeside under referater: Punkt 10, "DK2020-Klimaplan for Vordingborg Kommune" fra Klima- og Teknikudvalget den 7. september 2022 (Sagsnr.: 22-001405).

5. Adgangsforhold

Punktet blev udsat til næste møde pga. manglende strøm i huset. Anders Andersen havde behov for sin præsentation. Punktet ændres til "Adgangsforhold til naturen".

6. Uddelingen af Natur- og Miljøprisen 2022

På mødet blev uddelt notat med de indstillede kandidater, og årets prismodtager(e) blev valgt. Miljørådet bedes holde beslutningen hemmelig indtil prisen skal uddeles.

Det blev besluttet at flytte prisuddelingen til Møn i 2023. Sekretariatet finder en dato der passer modtager(e) og borgmesteren, og fortæller Miljørådet datoen så hurtigt det er muligt.

Tidligere prismodtagere:

Årstal	Hvem og for hvad
2021	Niels Peter Andreasen (vandrefalk, fugle generelt og naturformidling)
2020	Per Stadel Nielsen (sortpletet blåfugl), Jørn Bittcher (sortpletet blåfugl), Kåre Fog (løvfrø)
2019	Knudskov Græsningsforening, Rosenfeldt Gods og DN (naturpleje på Knudshoved Odde)
2018	Ivan Ingemansen (formidling og bevaring, især på Avnø)

7. Skovrejsning

Rasmus Kaarsberg Friis Scharling og Mads Brinck Lillelund fortalte om kommunal skovrejsning. Præsentationen vedlægges referatet.

Kort fortalt så kom største af finansieringen til Ørslev Folkeskov fra "Growing Trees", som er en fond hvor virksomheder kan få CO₂-ejerskab ved at donere, og interesserede kan donere for at hjælpe med at passe på drikkevandet, for at reducere CO₂, for at støtte de rekreative muligheder eller for at sikre biodiversitet (growingtrees.dk). Sammen med denne finansiering er der krav om at skoven bliver tinglyst fredskov, men ikke krav om produktionsskov.

I de 3 nye skove, som er på vej i Kastrup, Lundby og Bårse, er finansieringen kommet fra Klimaskovfonden. Her er der en række krav til skovene der etableres, og fonden ønsker en egentlig skovdrift på størstedelen af skovarealet. Der kommer også fredsskovpligt på. I præsentationen er oplyst en stor del af de stillede vilkår i tilsagnet.

I de nye skove skal der være skovtræer, buske, skovbryn, stier og andre rekreative tiltag. Kommunens fokus bliver at etablere skove med stor variation. De skal indeholde hjemme-

hørende arter, helst egnskarakteristiske, og gerne mange forskellige arter. Der vil blive arbejdet hen mod naturlig hydrologi, evt. med vandhuller, åbning af rørlagte vandløb el. lign. Skovene skal også indeholde lysåbne arealer, og arealer hvor der plantes på større afstand.

Det overordnede formål med skovrejsning i Vordingborg Kommune er at sikre grundvandsinteresser, understøtte den generelle biodiversitet, øge de rekreative muligheder samt øge det generelle CO₂-optag. Samtidig skal kravene i tilsagnet fra Klimaskovfonden honoreres.

Martin Vestergaard støttede forslaget om at vælge egnskarakteristiske træer. I oplægget var givet et eksempel med agern fra egene i Kirkeskoven, som er noget af vores ældste skov. Martin pegede på at avnbøg og lind også bør komme med i betragtning. Martin har også selv ægte kastanje, som kan bruges i de nye skove.

Tommy Clausen foreslog der også blev plads til eksoter, fordi de kan være flotte at se på.

Eva Sommer-Madsen spurgte om det var muligt at mekanisk renholde de nye træer manuelt i stedet for at bruge maskinkraft. Måske som et jobtilbud eller med frivillige.

Flemming Pagh Jensen foreslog fuglekasser i de nye skove.

8. Gensidig orientering

- Rolf Hoelgaard fortalte om den afsluttede kampagne vedr. et økologisk omlægningstjek, som vi har tilbudt alle kommunens konventionelle landmænd. Der er besøgt 64 landmænd (bedrifter), hvoraf 25 var interesserede i at overveje muligheden for omlægning. I dag er 9,7 % af vores landbrug økologiske, hvilket svarer til 54 bedrifter.
- Mads Brinck Lillelund fortalte om kommunens nye hjemmeside "Vilde Vordingborg" (<https://www.vordingborg.dk/borger/miljo-og-natur/natur/vilde-vordingborg>)
- Mads Brinck Lillelund fortalte om arbejdet i Fishing Zealand, og de store værdiskabelser i Vordingborg Kommune i 2021. Notat vedlægges referatet.

9. Møder og ekskursioner i 2023

Følgende mødedatoer er tidligere besluttet:

- Møde 13. marts
- Møde 8. maj
- Ekskursion 12. juni
- Ekskursion 11. september
- Møde 9. oktober
- Møde 20. november

Anders Andersen meddelte afbud til mødet 8. maj, og det blev aftalt at Eva Sommer-Madsen står for mødeafholdelsen sammen med sekretariatet.

Det blev også besluttet at ekskursionen den 12. juni skal gå til Lindholm. Sekretariatet arbejder videre med planlægningen.

8. Møder og ekskursioner i 2023

Det blev besluttet kun at afholde 3 årlige møder og 2 ekskursioner. Det blev også besluttet at møderne i 2023 afholdes i tidsrummet 17.00 – 20.00. Dvs. de udvides med ½ time.

Følgende datoer blev fastlagt:

- Møde 13. marts
- Møde 8. maj
- Ekskursion 12. juni
- Ekskursion 11. september
- Møde 13. november

9. Eventuelt

Intet.

10. Pipeline - punkter til kommende møder og ekskursioner

Følgende kan overvejes til kommende møder:

- Naturens dag 2023 (*drøftes 13. marts 2023*)
- Adgangsforhold til naturen (*drøftes 13. marts 2023*)
- Rapporten "Tag temperaturen på naturen i Vordingborg Kommune 2021" og et overlap med de igangsatte projekter i kommunen (*ikke programsat*)
- Opfølgning på erfaringerne med blomsterstriber på landbrugsjord, der monitoreres i 2021, 2022 og 2023 (Johnny Andersen, Danmarks Jægerforbund) (*ikke programsat*)

Følgende kan overvejes til fremtidige ekskursioner:

- Se på "**Life Orchid**"-arealerne på Møn, hvis projektet opnår tilsagn (fornyset EU-ansøgning sendes med frist 3. oktober 2022).
- **Power-to-X**, besøg på Masnedø (verdens første storskala eFuel-produktionsanlæg. Arcadia eFuels har indgået en aftale om at opføre produktionsanlæg på Vordingborg Havn. Anlægget vil årligt producere 55.000 tons eJet Fuel og 25.000 tons eNaphtha - svarende til cirka 100 millioner liter om året).
- **Frenderup Vandværk** på Møn. På MR's ekskursion 22. september 2022 blev vi anbefalet at besøge dette vandværk af direktør Søren U. Mikkelsen fra Vordingborg Forsyning.
- **Skovrejsning** (ekskursion til de 3 nye skovrejsningsområder, eller et temamøde i Langebæk om mulighederne i at rejse skov. Skal fokus være på hurtigt voksende arter med stor CO2-binding, eller mere på den rekreative oplevelse og en skov med et højt indhold af biodiversitet).
- Det kommunale **Fishing Zealand**-samarbejde med fokus på den såkaldte **Grusbands**' arbejde med restaurering af ørred-vandløb.
- **Vind- og solcelleanlæg**. Hvordan sikres en god dialog med naboerne.
- **Jungshoved Præstegård** for at se deres grønne tiltag mht. spildevand, solceller mv.